

**Handelsministeren (Ivar Nørgaard):**

Hermed har jeg den ære for det høje folketing at fremsætte:

*Forslag til lov om kapitalindskud i Det Danske Stålvalseværk A/S.*

(Lovforslag nr. L 245).

Det hører til sjældenhederne, at staten engagerer sig med kapitalindskud i erhvervsvirksomheder, som ellers drives på privatøkonomisk grundlag, hvad enten det drejer sig om et statsligt kapitalindskud, der er nødvendigt for at sikre en virksomheds overlevelse, eller det drejer sig om et statsligt kapitalindskud ved oprettelse af en ny erhvervsvirksomhed. I sidstnævnte henseende foreligger der vel i nyere tid kun et enkelt tilfælde, nemlig den statslige deltagelse ved oprettelsen i 1940 af den virksomhed, det foreliggende lovforslag tager sigte på.

Denne statslige deltagelse havde sin baggrund i den betydning i samfundsøkonomisk henseende, som man fra mange sider tillagde tilvejebringelsen af en uafhængig dansk stålproduktion. Stålet er vel vor vigtigste industrielle råvare, og før Stålvalseværkets oprettelse var det danske samfund henvist til at dække hele sit forbrug ved import. Forsyningsmæssigt og prismæssigt fandt man dette utilfredsstillende. Risiko forelå for svigtende forsyninger i knaphedssituationer, for ikke at tale om den totale mangel, der kan opstå i en afspærringssituation – i 1940 var disse problemer helt akutte – ligesom den totale afhængighed af import gjorde det danske stålforbrug udsat for udenlandske leverandørers kartelsamarbejde. Før Stålvalseværkets oprettelse forelå der for dansk industri og specielt for skibsværfterne problemer af denne karakter.

Hertil kom, at man rådede over det fornødne råvaremæssige grundlag for en dansk stålproduktion af rimelig størrelse, nemlig de indenlandske indsamlinger af jern og stålskrot. Stålvalseværket blev da også anlagt og dimensioneret med henblik på at sikre udnyttelsen af det danske skrot.

Ud fra disse betragtninger blev oprettelsen af Stålvalseværket anset som en samfundsøkonomisk opgave, der motiverede statslig finansiel deltagelse, dog således, at virksomheden principielt fik karakter af en privatøkonomisk ejet og drevet virksomhed. De danske erhvervsvirksomheder, der stod som

initiativtagere, og som påtog sig hovedparten af finansieringen, var overvejende store erhvervsvirksomheder, der så såvel en erhvervsøkonomisk som en samfundsøkonomisk opgave i at samarbejde om tilvejebringelsen af en dansk stålproduktion. Det statslige indskud havde form af ansvarlig lånekapital ved oprettelsen i 1940. Staten deltog på ny med et ansvarligt kapitalindskud ved en udvidelse af virksomheden i 1947 samtidig med, at staten garanterede for et obligationslån. Alle disse finansielle engagementer er for længst bragt ud af verden.

Staten har ikke siden haft anledning til at fortryde, at den tog medansvar for oprettelsen af Det Danske Stålvalseværk. Virksomheden har gennem årene dokumenteret, at man i sin tid tog et rigtigt initiativ. Virksomheden har vist levedygtighed og været et betydeligt samfundsøkonomisk aktiv. Heller ikke det seneste begivenhedsforløb synes mig at give anledning til at revidere denne opfattelse. De vanskeligheder, Stålvalseværket nu befinder sig i, er udelukkende et resultat af den verdensomspændende stålkrise, der har bragt verdens stålindustri i en økonomisk uholdbar situation. Dette har været ensbetydende med, at stålindustrien i store dele af verden ikke har været i stand til at overleve ved egne kræfter, men har måttet søge statslig bistand. Denne er ydet stort set overalt i Vesteuropa, og staterne har i mange tilfælde måttet engagere sig finansielt med beløb af en helt anden størrelsesorden – også relativt – end den, der her er tale om for Det Danske Stålvalseværk.

De betragtninger, der i sin tid motiverede den statslige deltagelse ved virksomhedens oprettelse, gælder stadig. Uanset de øjeblikkelige vanskeligheder for virksomheden ville det ud fra mange betragtninger være ulykkeligt, om den danske stålproduktion ikke kunne videreføres. Betragtningerne omkring den forsynings- og prismæssige sikkerhed, som lå bag oprettelsen af en dansk stålproduktion, er på længere sigt stadig gældende. På samme måde er virksomhedens betydning for anvendelsen af det danske skrot af væsentlig betydning. At nedlæggelsen af stålproduktionen i Frederiksværk vil påvirke lokalsamfundet i ulykkelig omfang, er indlysende.

Såvel principielle, langsigtede erhvervsøkonomiske betragtninger som aktuelle overvejelser om de beskæftigelsesmæssige konse-

[Handelsministeren]

kvenser af en eventuel nedlæggelse af virksomheden, som realistisk kan blive alternativet, synes mig derfor på afgørende måde at motivere en statslig bistand til opretholdelse af virksomheden.

Stålvalseværkets situation har givet anledning til et omhyggeligt undersøgelsesarbejde i de berørte ministerier og med sagkyndig bistand. Som det fremgår af lovforslaget og de hertil knyttede bemærkninger, er resultatet af disse undersøgelser blevet, at opretholdelse af den danske stålproduktion nødvendiggør en betydelig kapitaltilførsel. Den foreslås tilvejebragt ved, at staten indskyder 108 mill. kr. som ansvarlig lånekapital i selskabet og garanterer for et lån fra Det europæiske Kul- og Stålfællesskab på 105 mill. kr. og giver tilsagn om garantier for yderligere lån på 108 mill. kr. til rationaliseringsinvesteringer. Samtidig forøger aktionærene aktiekapitalen med 50 pct. i form af aktieindskud på 54 mill. kr. Efter de forhandlinger, jeg har haft med selskabet, har det ikke vist sig muligt under de nuværende forhold at tilvejebringe større kapitalindskud fra privat side.

Den foreslåede kapitaltilførsel til selskabet vil dels afhjælpe de aktuelle – fortrinsvis af konjunkturforholdene – opståede likviditetsvanskeligheder og dels give mulighed for tekniske forbedringer, som i høj grad vil øge virksomhedens konkurrenceevne. På grundlag af undersøgelsesarbejdet kan det fastslås, at der gennem disse foranstaltninger er skabt rimelig udsigt til, at virksomheden kan videreføres som en rentabel virksomhed, om end der naturligvis ved sådanne langtidsvurderinger altid gør sig en vis usikkerhed gældende.

Det Danske Stålvalseværk må anses for en veldrevet og rationel virksomhed med et produktionsudstyr, der for størstedelen er fuldt ud tidssvarende og effektivt. Det må imidlertid være en absolut forudsætning for statens deltagelse, at kapitaltilførslen kan sikre virksomhedens beståen på længere sigt som rentabel virksomhed. Det nødvendiggør, at den teknologisk forældede del af virksomheden erstattes med produktionsfaciliteter, der er på højde med den øvrige del af produktionsanlæggene, hvilket har vist sig at kunne realiseres med investeringer, der er beskedne i forhold til, hvad der allerede er investeret i denne store virksomhed.

Det er min overbevisning, at virksomheden med disse foranstaltninger i det lange

løb vil blive i stand til at fortsætte sin samfundsmæssigt gavnlige produktion på basis af egne midler. Den foreslåede finansielle bistand fra statens side synes at være den eneste mulighed for at redde virksomheden og redde et stort antal arbejdspladser. Alternativet kan blive salg af virksomheden til udenlandske kapitalinteresser, hvad nok kan blive svært og i givet fald ville stride mod motiveringen for oprettelsen af virksomheden som en uafhængig dansk stålproducent. Virksomhedens totale nedlæggelse er en konsekvens, som man ikke kan se bort fra.

Rationaliseringen i løbet af et par år vil nødvendiggøre en vis nedtrapning af virksomhedens beskæftigelse. Der er ved forhandlingerne med selskabet lagt stor vægt på, at denne nedtrapning finder sted under størst mulig hensyntagen til de ansatte. Virksomheden har vist stor beredvillighed i så henseende, og det er også fra regeringens side en absolut forudsætning for den finansielle bistand, at virkningerne af denne arbejdskraftreduktion afhjælpes mest muligt gennem anvendelse af omskolingsforanstaltninger, efteruddannelse og tilrettelæggelse, således at reduktionen i størst muligt omfang sker gennem en naturlig afgang. Hertil kommer, at arbejdsformidlingen naturligvis i særlig grad vil yde en indsats for at skaffe beskæftigelse for de medarbejdere på Stålvalseværket, der bliver ledige ved produktionsomlægningen.

Jeg håber med disse bemærkninger at have gjort det klart, at baggrunden for regeringens forslag om finansiell bistand til Det Danske Stålvalseværk er en helt speciel situation for en virksomhed, som staten allerede ved virksomhedens oprettelse tog et medansvar for, og at der ligger tungtvejende samfundsmæssige hensyn til grund for den foreslåede bistand.

Jeg anbefaler hermed lovforslaget til tingets velvillige behandling.

**Jens Møller (KrF):**

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

*Forslag til folketingsbeslutning om en forbedret dyrtidsregulering.*

(Beslutningsforslag nr. B 96).

Jeg skal i øvrigt henvise til de bemærkninger, der ledsager forslaget.